

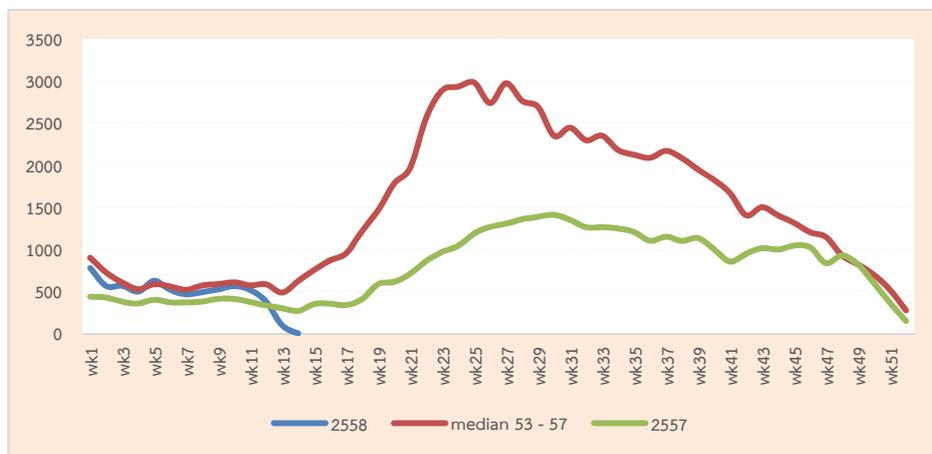
สถานการณ์โรคและภัยที่น่าสนใจในรอบสัปดาห์ที่ 14 ปี พ.ศ. 2558 Situation Awareness in Thailand, 14th Week 2015

ปภานิจ สวงโท, ศศิธันว์ มาแอะเคียน, กรรณิการ์ หมอนพั่งเทียม, วันแสนห์ โตอนันต์, ไผท สิงห์คำ, พัชรินทร์ ตันตวิรวิทย์
ทีมประเมินสถานการณ์สาธารณสุข (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

1. สถานการณ์โรคไข้เลือดออก

สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยเข้าข่ายและผู้ป่วยยืนยันกลุ่มโรคไข้เลือดออกโดย รง 506 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 6 เมษายน 2558 พบผู้ป่วยทั้งหมด 6,819 ราย จาก 75 จังหวัด คิดเป็นอัตราป่วย 10.58 ต่อประชากรแสนคน ผู้เสียชีวิต 5 ราย จากจังหวัดกระบี่ ชลบุรี ยโสธร ลพบุรี และภูเก็ต (จากโปรแกรมการตรวจสอบข่าวการระบาด) จังหวัดละ 1 ราย คิดเป็นอัตราราย 0.09

ต่อประชากรแสนคน และอัตราป่วยตายร้อยละ 0.07 อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย 1 : 1.06 อัตราป่วยแยกตามกลุ่มอายุสูงสุดในกลุ่ม 5 - 14 ปี (27.71 ต่อประชากรแสนคน) รองลงมาคือ กลุ่ม 15 - 24 ปี (19.31) 0 - 4 ปี (10.85) 25 - 64 ปี (10.41) และตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป (1.81) อาชีพส่วนใหญ่เป็นนักเรียนร้อยละ 43.9 รับจ้าง (22.2) ไม่ทราบอาชีพ/ในปกครอง (20.7) สัญชาติเป็นไทยร้อยละ 96.7 พม่า (ร้อยละ 1.4) อื่นๆ (1.1) กัมพูชา (0.3) และลาว (0.2) (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 จำนวนผู้ป่วยไข้เลือดออกรายสัปดาห์ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2558 เปรียบเทียบกับ พ.ศ. 2557 และค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2553 - 2557)

◆ สถานการณ์โรคและภัยที่น่าสนใจในรอบสัปดาห์ที่ 14 ปี พ.ศ. 2558	209
◆ สรุปการตรวจข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 14 ระหว่างวันที่ 5 - 11 เมษายน 2558	214
◆ จับตาโรคและภัยสุขภาพ ปีที่ 2 ฉบับที่ 4 เรื่องอาหารเป็นพิษ...โรคสลดฮิตช่วงฤดูร้อน	216
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 14 ระหว่างวันที่ 5 - 11 เมษายน 2558	220

วัตถุประสงค์ในการจัดทำ

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

1. เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ได้ตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เพื่อวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์โรคที่เป็นปัจจุบัน ทั้งใน และต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลการสอบสวนโรค หรือ งานศึกษาวิจัยที่สำคัญและเป็นปัจจุบัน
4. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานทางระบาดวิทยาและสาธารณสุข

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร ภูนาค
นายแพทย์ธวัช ฉายนัยโยธิน นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ
นายแพทย์คำนวณ อึ้งชูศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
นายองอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์ธนรักษ์ ผลิพัฒน์

บรรณาธิการประจำฉบับ : ปริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์

บรรณาธิการวิชาการ : แพทย์หญิงพัชรินทร์ ดันตวิโรจน์

กองบรรณาธิการ

ปริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์ สิริลักษณ์ รังเมืองศ์ สุวดี ดิวงษ์

ฝ่ายข้อมูล

สมาน สยมภูจินันท์ ศศิธันว์ มาแอดิเยน พิชรี ศรีหมอก
สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์

ฝ่ายจัดส่ง : พิรยา คลายพ้อแดง สวัสดิ์ สว่างชม

ฝ่ายศิลป์ : ปริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ : ปริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์ พิรยา คลายพ้อแดง

หากต้องการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ใน

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

รวมถึง ข้อคิดเห็น

หรือพบความคลาดเคลื่อนของข้อมูล

กรุณาแจ้งมายังกลุ่มเผยแพร่วิชาการ

สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

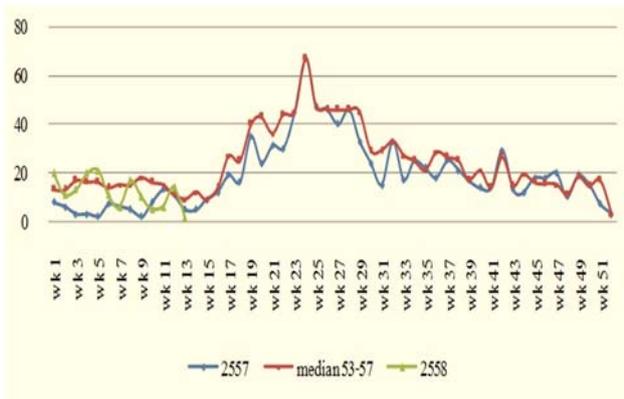
E-mail: panda_tid@hotmail.com หรือ

weekly.wesr@gmail.com

จำนวนผู้ป่วยรายสัปดาห์ในปัจจุบันมีแนวโน้มสูงขึ้น เริ่มมีค่าใกล้เคียงกับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง และมีค่าสูงกว่าสัปดาห์เดียวกันของปี พ.ศ. 2557 ส่วนจังหวัดที่มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนสูงสุด 5 อันดับแรก คือ ระยอง (56.68 ต่อประชากรแสนคน) สมุทรสงคราม (50.50) นครปฐม (38.53) เพชรบุรี (38.18) สมุทรสาคร จังหวัดที่ไม่มีผู้ป่วย คือ พะเยา และ ลำพูน

ในสัปดาห์นี้ที่ได้รับรายงานจากจังหวัดภูเก็ต ผู้เสียชีวิตมีประวัติการเดินทางมาจากจังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่กำลังมีการระบาดของโรคไข้เลือดออก เนื่องจากจำนวนผู้ป่วยที่จังหวัดกระบี่ในช่วงสัปดาห์ที่ 1-10 สูงกว่าสัปดาห์เดียวกันของปี พ.ศ. 2557 และมีค่าใกล้เคียงค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลังในหลายสัปดาห์ (รูปที่ 2) และในเดือนกุมภาพันธ์พบผู้เสียชีวิตที่เกาะลันตา 1 ราย จึงเป็นไปได้ว่าผู้เสียชีวิตรายนี้มีโอกาสสัมผัสโรคในพื้นที่จังหวัดกระบี่ ส่วนพื้นที่จังหวัดภูเก็ตในปีนี้มีพบจำนวนผู้ป่วยต่ำกว่าปีที่ผ่านมา และค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี (รูปที่ 3)

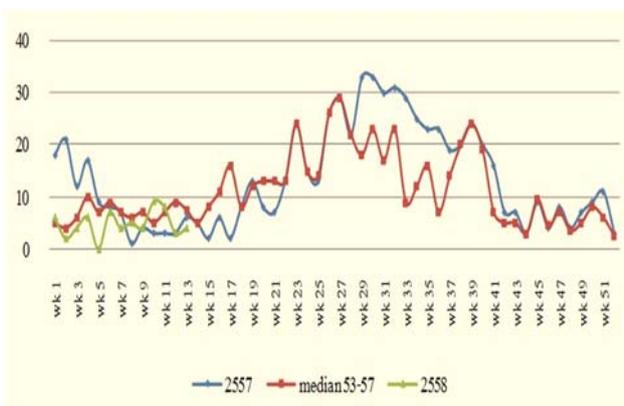
จำนวน

รูปที่ 2 จำนวนผู้ป่วยไข้เลือดออก รายสัปดาห์ จังหวัดกระบี่ ปี

พ.ศ. 2558 เปรียบเทียบกับ พ.ศ. 2557 และค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2553 - 2557)

จำนวน

รูปที่ 3 จำนวนผู้ป่วยไข้เลือดออก รายสัปดาห์ จังหวัดภูเก็ต ปี

พ.ศ. 2558 เปรียบเทียบกับ พ.ศ. 2557 และค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2553 - 2557)

2. สถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่

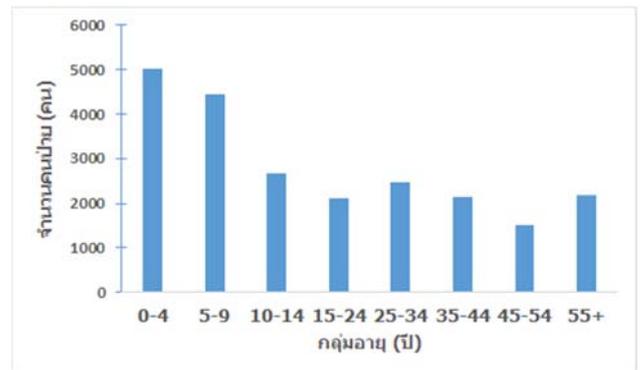
การเฝ้าทางระบาดวิทยาในระบบปกติ (รง. 506) วันที่ 1 มกราคม - 9 เมษายน 2558 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่รวมทั้งสิ้น 22,556 ราย อัตราป่วย 34.99 ต่อประชากรแสนคน มีผู้ป่วยเสียชีวิตจำนวน 20 ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 0.03 จังหวัดที่มีอัตราป่วยต่อแสนประชากรสูงสุด 5 อันดับแรกคือ จังหวัดเชียงใหม่ (227.77 ต่อประชากรแสนคน) ลำปาง (174.94) พระนครศรีอยุธยา (97.42) ลำพูน (92.42) พะเยา (88.30) ภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ ภาคเหนือ (71.11 ต่อประชากรแสนคน) ภาคกลาง (38.72) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (21.61) และภาคใต้ (10.99) กลุ่มอายุที่มีผู้ป่วยสูงสุด คือ กลุ่มอายุ 0-4 ปี (5,029 ราย) รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 5-9 ปี (4,455 ราย) (รูปที่ 4) แนวโน้มผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ตามรายสัปดาห์ พบว่าตั้งแต่สัปดาห์ที่ 5 จำนวนผู้ป่วยเริ่มลดลง แต่ยังคงสูงกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปี (รูปที่ 5)

จากฐานข้อมูลโปรแกรมการตรวจสอบข่าวการระบาด (outbreak verification) และระบบเฝ้าระวังผู้ป่วยติดเชื้อระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง พบว่าสัปดาห์ที่ 14 (ระหว่างวันที่ 6 - 12 เมษายน 2558) ไม่มีรายงานที่เข้าได้กับนิยามการระบาดของไข้หวัดใหญ่ จำนวนผู้เสียชีวิตสะสมตั้งแต่ต้นปี จำนวน 28 ราย แยกเป็นจังหวัดนครราชสีมา 18 ราย บุรีรัมย์ 2 ราย และชัยภูมิ มหาสารคาม ราชบุรี ลำพูน สุราษฎร์ธานี พระนครศรีอยุธยา สุโขทัย และอุบลราชธานี จังหวัดละ 1 ราย สัดส่วนชายต่อหญิง 1.6 : 1 เป็นกลุ่มอายุที่อายุน้อยกว่า 5 ปี และมากกว่า 65 ปี จำนวน 13 ราย (ร้อยละ 39) มีโรคประจำตัว 7 ราย (ร้อยละ 25) ไม่ทราบ 15 ราย (ร้อยละ 54) ไม่มีโรคประจำตัว 6 ราย (ร้อยละ 21)

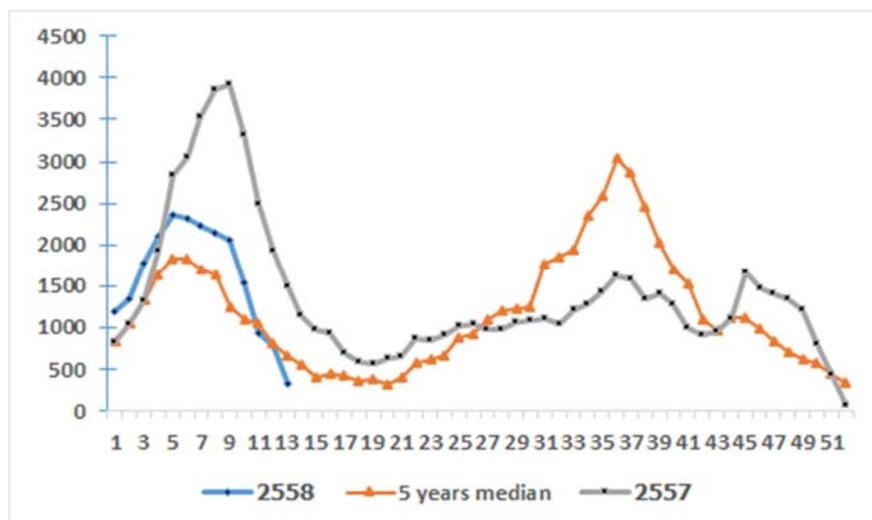
ได้รับยา Oseltamivir 10 ราย (ร้อยละ 36) โดยได้ภายใน 2 วันหลังป่วย 1 ราย (ร้อยละ 4) มากกว่า 2 วันหลังป่วย 9 ราย (ร้อยละ 32) ไม่ทราบ 13 ราย (ร้อยละ 46) ไม่ได้รับยา 5 ราย (ร้อยละ 18) โดยเป็นเชื้อไข้หวัดใหญ่ชนิด H1N1 2009 จำนวน 15 ราย (ร้อยละ 54) ชนิด A 10 ราย (ร้อยละ 36) ชนิด B 1 ราย (ร้อยละ 4) ชนิด H3N2 จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 4) ไม่ทราบชนิด 1 ราย (ร้อยละ 4)

ผลการเฝ้าระวังทางห้องปฏิบัติการในประเทศไทย

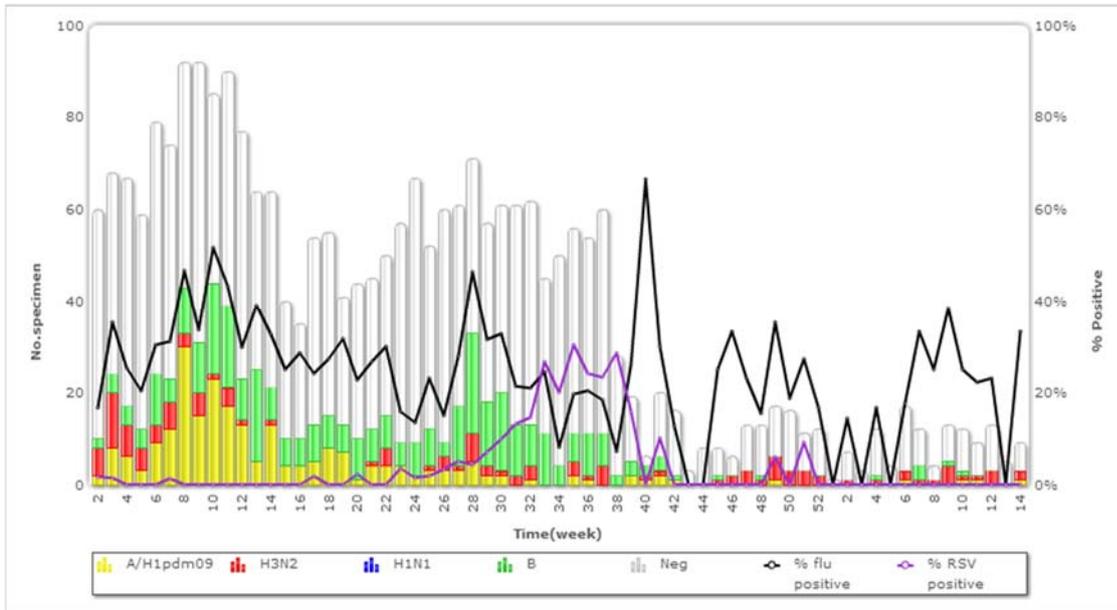
จากผลการตรวจแยกสายพันธุ์ของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ของศูนย์ไข้หวัดใหญ่แห่งชาติ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จำนวนส่งตรวจ 245 ตัวอย่าง จากผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ในสถานพยาบาลเฝ้าระวังเฉพาะพื้นที่ 5 แห่ง ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 4 เมษายน 2558 พบให้ผลบวกจำนวน 56 ราย แยกเป็นสายพันธุ์ไข้หวัดใหญ่ชนิด A (H3N2) ร้อยละ 69.64 (39 ราย) ชนิด B ร้อยละ 19.64 (11 ราย) และชนิด A (A/H1pdm2009) ร้อยละ 10.71 (6 ราย) (เข้าถึงข้อมูลวันที่ 8 เมษายน 2558) (รูปที่ 6)

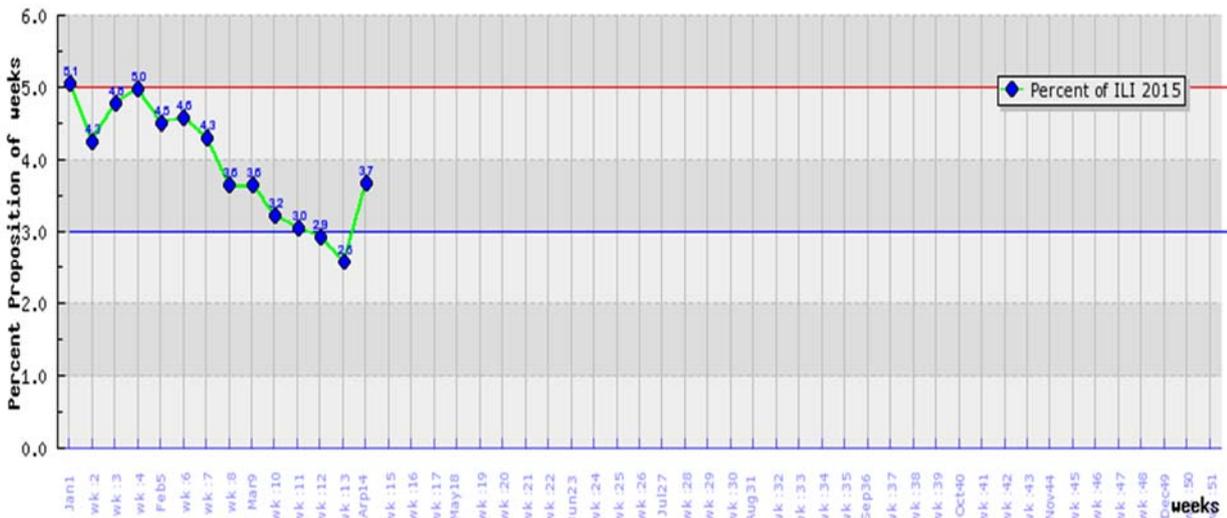
รูปที่ 4 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคไข้หวัดใหญ่จำแนกตามกลุ่มอายุ ประเทศไทย ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 4 เมษายน 2558

รูปที่ 5 จำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่รายสัปดาห์ ประเทศไทย พ.ศ. 2557 - 2558 ถึงสัปดาห์ที่ 14 (ข้อมูล ณ วันที่ 9 เมษายน 2558)

รูปที่ 6 จำนวนตัวอย่างผู้ป่วยนอก จากผู้ป่วย ILI ที่สุ่มตรวจ และผลการตรวจหาเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สะสม ระหว่างมกราคม 2557 - 4 เมษายน 2558

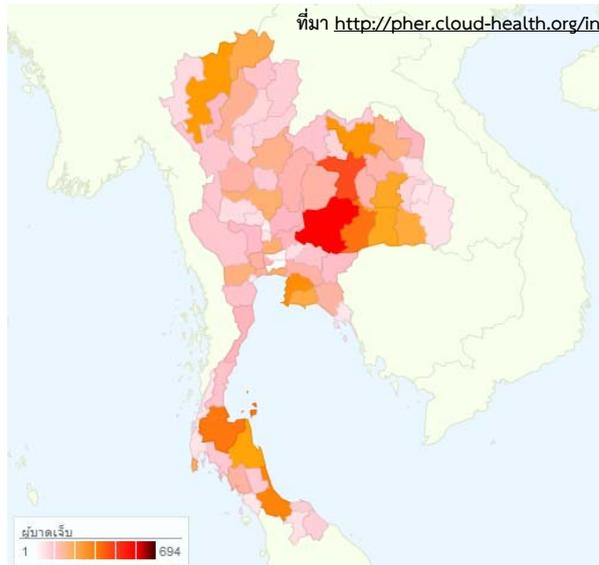
รูปที่ 7 สัดส่วนของผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ของประเทศไทยจำแนกรายสัปดาห์ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 8 เมษายน 2558

จากฐานข้อมูลระบบเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาของกลุ่มอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ สำนักระบาดวิทยา พบว่าสัปดาห์ที่ 6 - 13 ปี 2558 สัดส่วนของผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง แต่ในสัปดาห์ที่ 14 แนวโน้มเริ่มเพิ่มขึ้น (รูปที่ 7) และในสัปดาห์ที่ 14 พบจังหวัดที่มีสัดส่วนของผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่เกินกว่าร้อยละ 10 คือ จังหวัดตาก ส่วนจังหวัดที่มีสัดส่วนของผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ร้อยละ 5 - 10 คือ จังหวัดปราจีนบุรี ชลบุรี ลพบุรี ระยอง กรุงเทพมหานคร อุทัยธานี กาญจนบุรี บุรีรัมย์ จันทบุรี อ่างทอง ฉะเชิงเทรา พระนครศรีอยุธยา และพะเยา (ข้อมูลวันที่ 8 เมษายน 2558)

การประเมินความเสี่ยงของโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญ

สถานการณ์อุบัติเหตุทางถนนระหว่างวันที่ 9 - 12 เมษายน 2558

จากระบบข้อมูลเฝ้าระวังอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลพบว่า มีอุบัติเหตุสะสม 1,735 ครั้ง เป็นผู้บาดเจ็บสะสม 13,876 ราย ผู้เสียชีวิตสะสม 208 ราย อัตราการบาดเจ็บตายเป็นร้อยละ 1.50 สำหรับผู้บาดเจ็บแยกเป็นผู้ป่วยนอก 10,510 ราย (ร้อยละ 76) ผู้ป่วยใน 2,003 ราย (ร้อยละ 14) ผู้ป่วยส่งต่อ 1,363 ราย (ร้อยละ 10) ซึ่งวันที่พบผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตมากที่สุดคือวันที่ 12 เมษายน 2558 โดยพบจังหวัดที่มีผู้บาดเจ็บสูงสุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น สุราษฎร์ธานี บุรีรัมย์ และสงขลา (รูปที่ 8) ส่วนจังหวัดที่พบผู้เสียชีวิตสูงสุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด นครราชสีมา ศรีสะเกษ สุรินทร์ และนครสวรรค์ (รูปที่ 9)

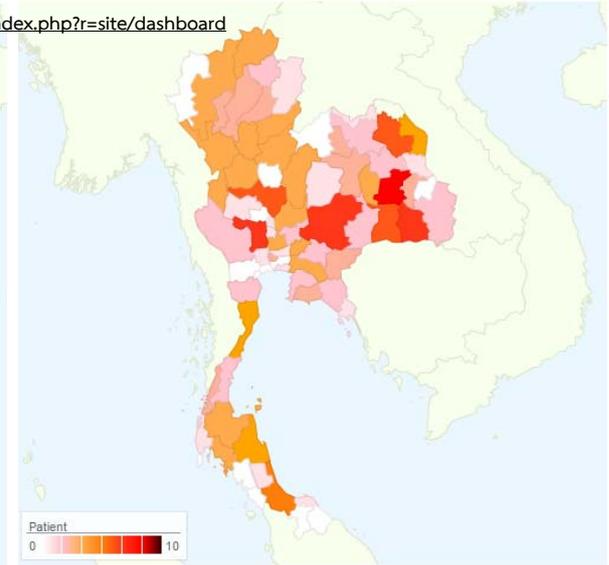
รูปที่ 8 แผนที่แสดงการกระจายจำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ
ช่วงเทศกาลสงกรานต์ รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2558
ประเทศไทย

จากการเปรียบเทียบจำนวนผู้เสียชีวิตย้อนหลังในปี พ.ศ. 2556 - 2558 เมื่อเริ่มเข้าสู่ช่วงเทศกาลสงกรานต์ วันที่ 11 เมษายน เป็นต้นมา พบว่าจำนวนผู้เสียชีวิตรายวันในปีนี้มีแนวโน้มสูงกว่าปีที่แล้ว เรื่องสุรายังเป็นปัจจัยสูงสุด และจากข้อมูลพบว่าสาเหตุส่วนใหญ่มาจากรถปิกอัพที่ยังเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุร่วมกับรถจักรยานยนต์อยู่เช่นเดิม

การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงต่อการเสียชีวิตและการบาดเจ็บ

จากการวิเคราะห์พบว่าผู้เสียชีวิตจากการเกิดอุบัติเหตุทางถนน เป็นเพศหญิงต่อชาย 1 : 3.95 กลุ่มอายุที่มีผู้เสียชีวิตสูงสุด คือ 20 - 24 ปี ช่วงเวลาที่มีผู้เสียชีวิตสูงสุด คือ 18.00 - 20.00 น. ยานพาหนะส่วนใหญ่ คือ รถจักรยานยนต์ รองลงมา คือ รถปิกอัพ ผู้เสียชีวิตสูงสุดพบเกิดเหตุการณ์บนถนนทางหลวง ร้อยละ 57 รองลงมา ได้แก่ ถนนชนบท (35) ถนนในเมือง (6) และไม่ทราบ (1) ปัจจัยเสี่ยงที่พบมากที่สุด คือไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 68 ของกลุ่มรถจักรยานยนต์ รองลงมา ได้แก่ ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ร้อยละ 65 ของกลุ่มรถยนต์ และดื่มสุรา ร้อยละ 22

จากการวิเคราะห์พบว่าผู้บาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุทางถนน เป็นเพศหญิงต่อชาย 1 : 1.95 กลุ่มอายุที่มีผู้บาดเจ็บมากที่สุดระหว่าง 15 - 19 ปี ช่วงเวลาที่มีผู้บาดเจ็บสูงสุด ช่วงเวลาที่มีผู้บาดเจ็บสูงสุด คือ 15.00 - 17.00 น. ยานพาหนะส่วนใหญ่ คือ รถจักรยานยนต์ รองลงมา คือ รถปิกอัพ ผู้บาดเจ็บสูงสุดบนถนนชนบท ร้อยละ 50 รองลงมา ได้แก่ ถนนทางหลวง (ร้อยละ 27) ถนนในเมือง (15) และไม่ทราบ (8) ปัจจัยเสี่ยงที่พบมากที่สุด คือ

รูปที่ 9 แผนที่แสดงการกระจายจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ
ช่วงเทศกาลสงกรานต์ รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2558
ประเทศไทย

ไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 73 ของกลุ่มรถจักรยานยนต์ รองลงมา ได้แก่ ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ร้อยละ 58 ของกลุ่มรถยนต์ และดื่มสุรา ร้อยละ 29

หมายเหตุ ระบบข้อมูลสาธารณสุข เก็บข้อมูลปัจจัยเสี่ยงเฉพาะ (หมวกนิรภัย เข็มขัดนิรภัย และการดื่มสุรา)

มาตรการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

1. การดำเนินงานให้เผยแพร่ความเสี่ยงที่ต้องระมัดระวัง โดยสำนักต่าง ๆ ของกรมควบคุมโรค
2. การดำเนินงานเผยแพร่และร่วมสร้างรูปแบบด้านชุมชน โดยสำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิต ในชุมชนนำร่อง 8 จังหวัด 15 อำเภอ 160 ตำบลชุมชน
3. การออกสำรวจและจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา โดยสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และหน่วยงานในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

ในช่วงตั้งแต่วันที่ 13 - 15 เมษายนของทุกปี มักจะพบการเกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่เป็นชนในพื้นที่ยิ่งควรเน้นย้ำมาตรการป้องกันในระดับชุมชน โดยการเฝ้าระวังกลุ่มวัยรุ่น และวัยแรงงานในชุมชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงเรื่องการดื่มสุราและการขับขี่ที่ไม่สวมหมวกนิรภัย ไม่ควรให้เดินทางออกจากชุมชนไปถนนหลวงเนื่องจากมีความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บและเสียชีวิตสูงกว่าการเกิดเหตุบนถนนในชนบท